

DREAM

Danish Research Institute for  
Economic Analysis and Modelling



# Effekterne af permanent øget arbejdsudbud

Scenarieanalyse

**Baggrundsnotat**

11. december 2023

[www.dreamgruppen.dk](http://www.dreamgruppen.dk)

## 1 Indledning

Vi undersøger i dette notat de makroøkonomiske konsekvenser ved et scenarie, hvor det strukturelle arbejdsudbud øges med 24.000 fuldtids-beskæftigede. Beregningerne er foretaget på 2023-Marts udgaven af MAKRO. Vi antager at den strukturelle beskæftigelse øges med 28.682 hoveder fra 2025, samt at arbejdstiden stiger moderat, hvilket samlet set giver en permanent stigning i strukturel beskæftigelse på 24.000 fuldtids-beskæftigede.<sup>1</sup>

## 2 Stødanalyse

Stigningen i arbejdsudbud antages at ske gennem reformer, som flytter personer fra socio-grupperne vist i Tabel 2.1, og dels ved at befolkningen øges som udtryk for mere arbejdskraft-indvandring (8.300 personer). Der antages ingen direkte ændringer i overførselsatser og ingen ændringer i offentligt forbrug som følge af reformerne.<sup>2</sup> Reform-virkningerne, som vi lægger til grund for beregningen, svarer til de effekter, som Dansk Arbejdsgiverforening (DA) har fremlagt, i forbindelse med forslag til reformer i september 2023. Vi medregner ikke effekter, der tager højde for selektion i de forskellige socio-grupper vis-a-vis den generelle befolkning, såsom produktivitetsforskelle. Ift. indvandring antager vi ikke øgede offentlige udgifter som f.eks. udgifter til flere børn eller fremtidige pensionister. Bemærk desuden, at modellen endogent lader nye indvandrere komme i beskæftigelse over tid, fremfor umiddelbart efter stødet i 2025.

Tabel 2.1: Øgning af strukturelt arbejdsudbud fordelt på socio-grupper

Socio-gruppe	Beskæftigelse, hoveder
<b>Dagpenge</b>	900
<b>Jobparate kontanthjælpsmodtagere</b>	2.100
<b>Ikke-jobparate kontanthjælpsmodtagere</b>	4.200
<b>Seniorpension</b>	9.800
<b>Tidlig pension (Arne-pension)</b>	300
<b>Efterløn</b>	2.000
<b>Førtidspension</b>	1.100

Note: Tabellen viser hvilke socio-grupper vi flytter det øgede strukturelle arbejdsudbud fra i stødet..

Den faktiske beskæftigelse tilpasser sig endogent den højere strukturelle beskæftigelse. Residualt øges arbejdstiden således at den samlede stigning i arbejdsudbud ender på 24.000 årsværk, svarende til DA's beregninger af reform-virkninger. Modellen giver ikke endogent et bud for indfasnings-profilen i arbejdstid. I stedet lægger vi DA's forventede indfasnings-profil af stigningen i fuldtidsbeskæftigede til grund med slut i år 2030, se Tabel A.1 i bilags-sektion A.1. Stødet forbedrer som udgangspunkt de offentlige finanser svarende til 0,38 pct. af BNP i al fremtid, som følge af øgede skatteindtægter og reducerede overførselsindkomster. Vi antager at den finanspolitiske holdbarhed holdes uændret, vha. en beregningsteknisk permanent skattelettelse, der indføres gradvist over en 5-årig periode. Der ses bort fra adfærds-virkninger på arbejdsudbudet som følge af skatte-reduktionen.<sup>3</sup> Det antages at offentligt forbrug fastholdes, dvs. ingen ændringer i offentlig beskæftigelse (i timer), offentlige varekøb eller offentlige investeringer.

<sup>1</sup>Analysen er bestilt af Dansk Arbejdsgiverforening.

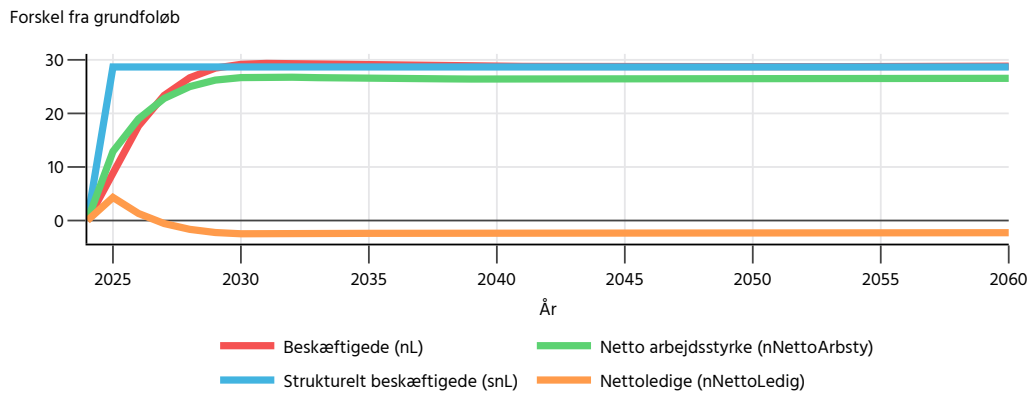
<sup>2</sup>Beregningsteknisk gøres dette ved at lade præference parametre for hhv. arbejdsudbud på den ekstensive (antal) og intensive (timer) margin tilpasse sig. De to præference-variable i MAKRO er »uDeltag« og »uH«.

<sup>3</sup>Teoretisk kan finansieringen fortolkes som en »lump sum« beskætning med ca. samme fordeling som bundskatten.

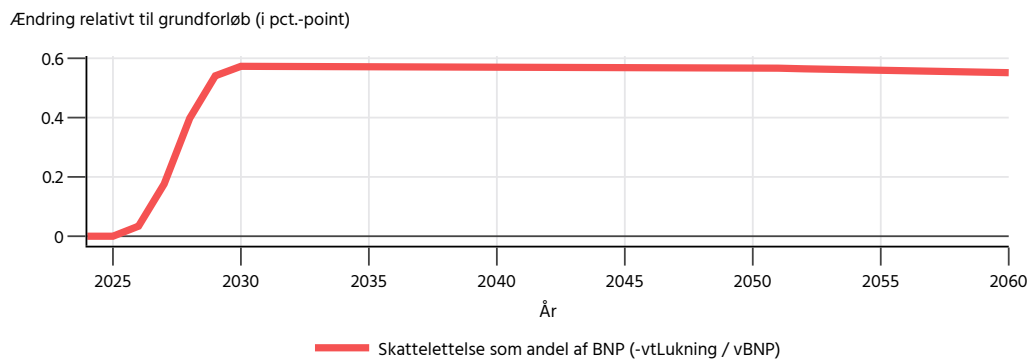
De økonomiske konsekvenser af stødet kan forklares som følger: Arbejdsudbuddet stiger og beskæftigelsen følger trægt med pga. søge-match friktioner, således at der produceres mere. Dette presser lønnen ned på kort sigt, da det tager tid for efterspørgslen at tilpasse sig. Efterspørgslen stiger (vareefterspørgsel, herunder bolig og ikke-bolig, og eksport) da der tildels er flere i arbejde, der dermed efterspørger en større andel varer pga. øget indkomst, og til dels grundet øget eksport af danske varer til udlandet. Investeringerne reagerer sløvt, dels pga. justeringsfriktioner og dels pga. lønfaldet der får virksomhederne til at substituere over mod arbejdskraft. Tilpasningen af beskæftigelsen til det øgede arbejdsudbud er afsluttet i 2028/2029 og ved nærværende finansiering (lump-sum overførsler til husholdningerne) vil der på længere sigt være en mindre positiv effekt på lønnen både nominelt og realt. Løn-resultatet er ikke generelt, da det er finansierings afhængigt, se figur A.1.

Effekten af det analyserede stød er rapporteret i nedenstående figurer.

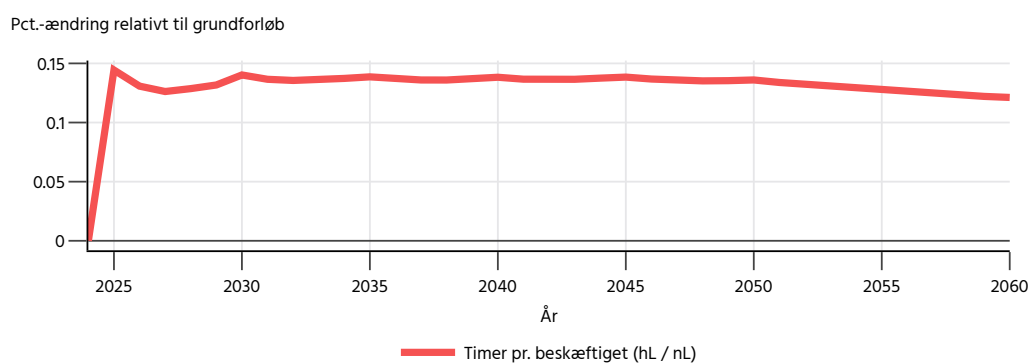
Figur 2.1: Beskæftigelse



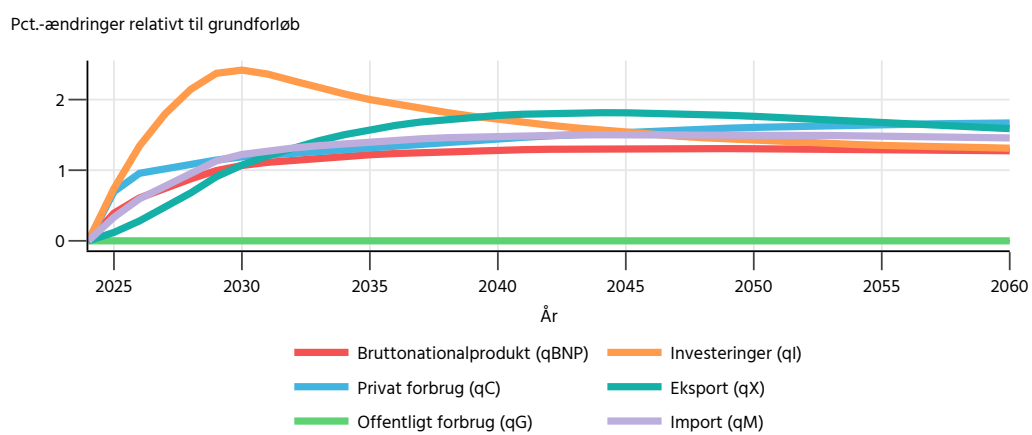
Figur 2.2: Beregningsteknisk skattelettelse



Figur 2.3: Timer pr. beskæftiget

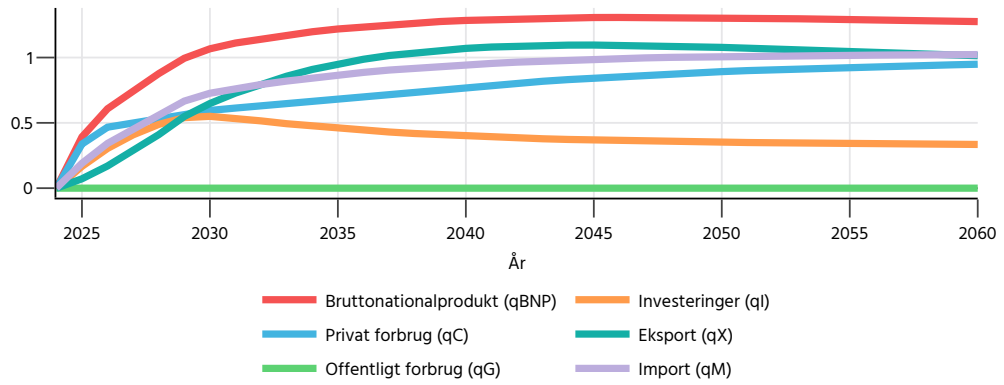


Figur 2.4: Forsyningsbalance (real)



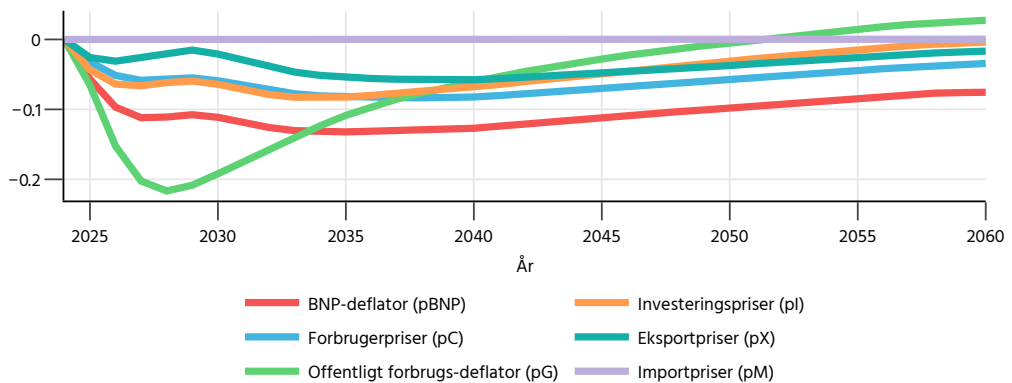
Figur 2.5: Forsyningsbalance som andele af BNP i grundforløb (dekomponering af BNP-effekt)

Pct.-ændring ift. BNP i grundforløb

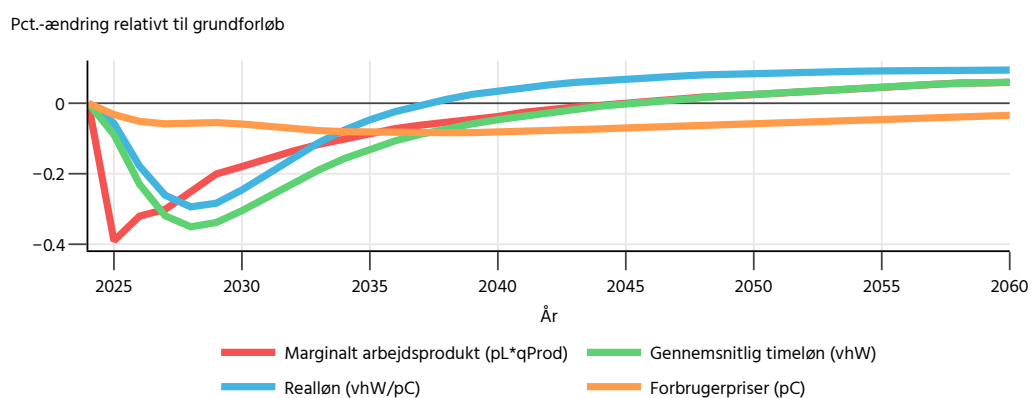


Figur 2.6: Prisindeks (dekomponering af BNP-deflator)

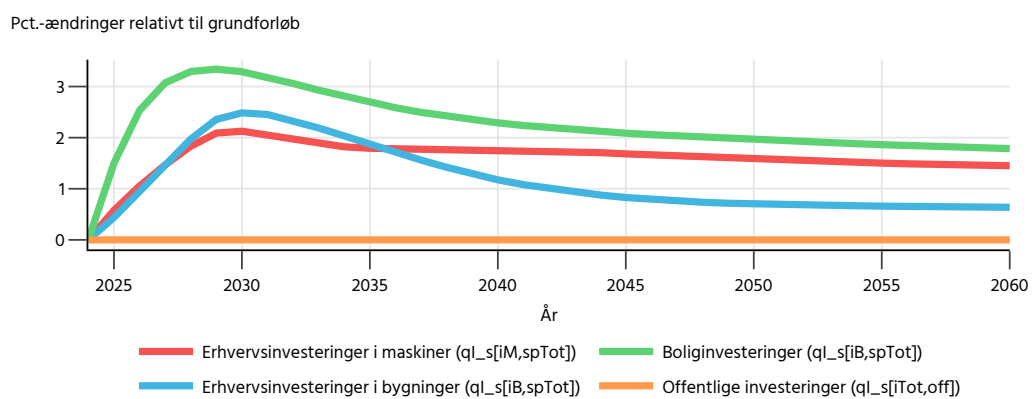
Pct.-ændring relativt til grundforløb



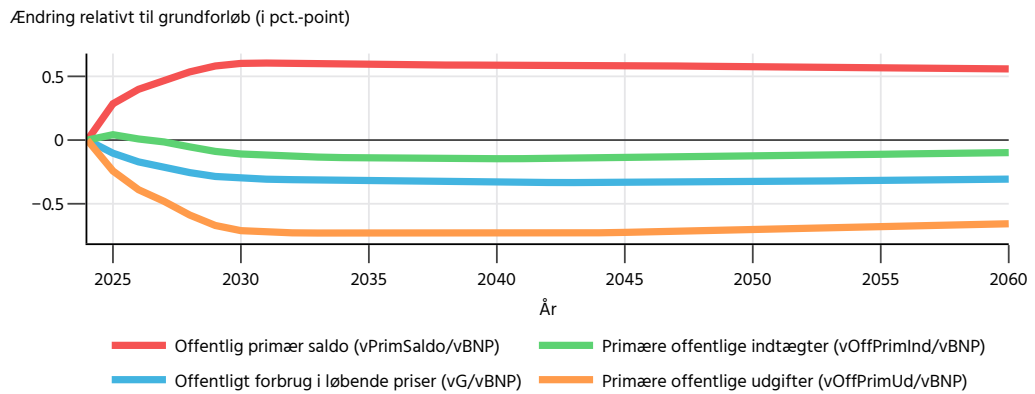
Figur 2.7: Realløn og løndannelse



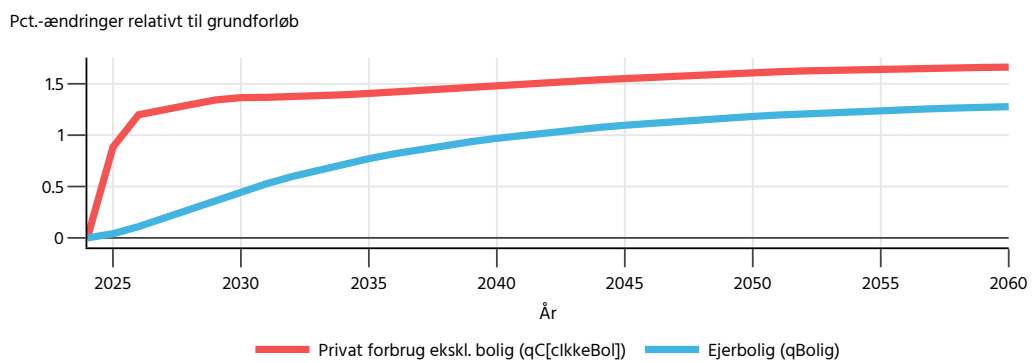
Figur 2.8: Investeringer



Figur 2.9: Offentligt budget, eksklusiv beregningsteknisk skattelettelse



Figur 2.10: Bolig og andet privat forbrug



## A Bilag

### A.1 Indfasningsprofil, fuldtidsansatte

Tabel A.1: Indfasning af årsværk givet af Dansk Arbejdsgiverforening

År	Årsværk
2025	8.500
2026	12.600
2027	16.600
2028	19.900
2029	22.000
2030	24.000

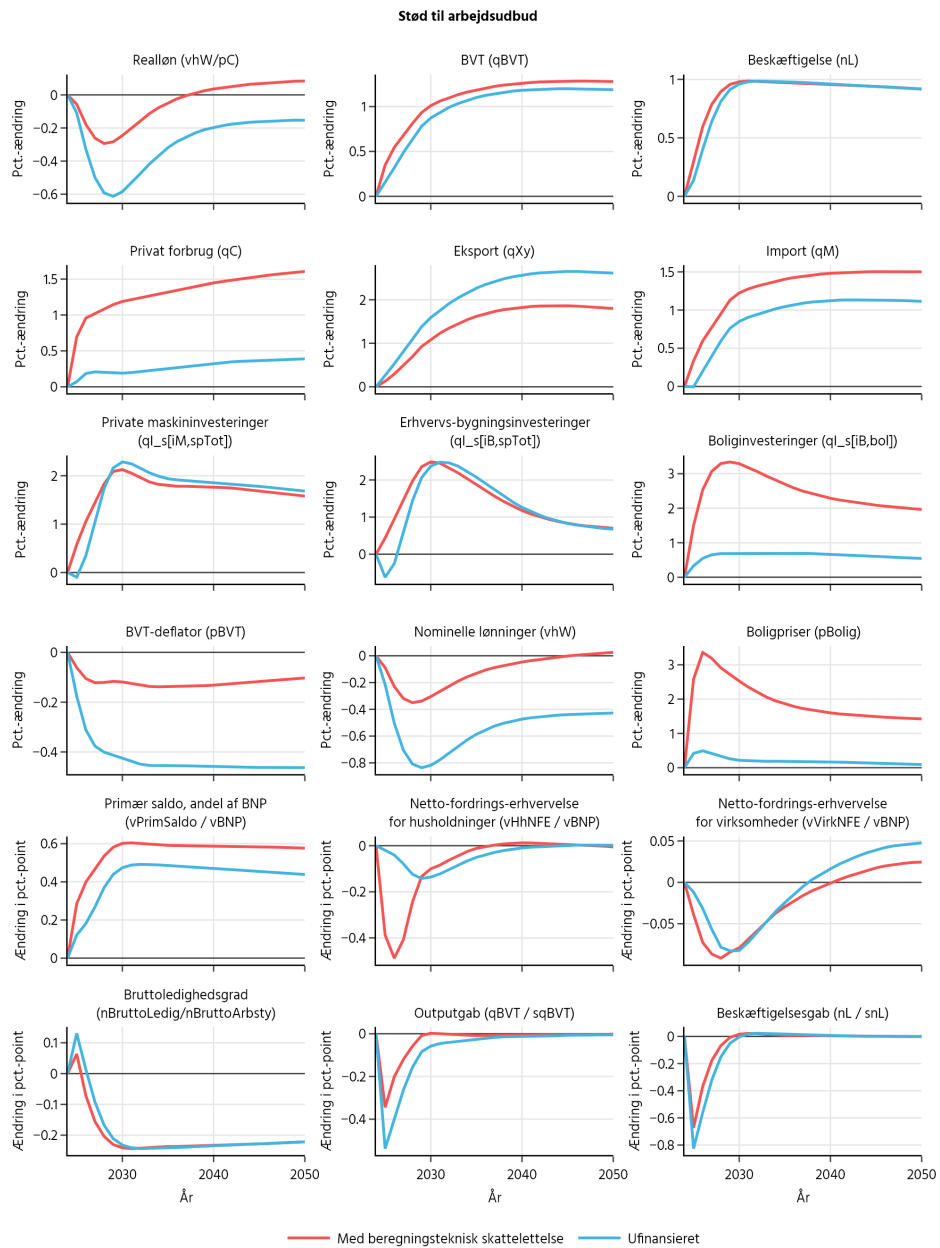
*Note: Tabellen viser den af Dansk Arbejdsgiverforenings forventede indfasningsprofil for årsværk.*

### A.2 Sammenligning af stød-effekter med og uden skattelettelse

I følgende figursæt sammenlignes stød-effekterne af arbejdsudbudsstødet i nærværende note mellem en kørsel hvor de øgede skatteindtægter ender som permanent overskud i den offentlige sektor (figur label »ufinansieret«) og baseline-situationen hvor de øgede skatteindtægter gives som lump-sum skatterefusioner til husholdningerne (figur label »med beregningsteknisk skattelettelse«).



Figur A.1: Arbejdsudbudstød, med og uden beregningsteknisk skattelettelse



Note: Figuren viser to stød-scenarier givet arbejdsudbudstødet beskrevet i sektion 2. Røde impuls-responser viser en kørsel hvor de øgede skatteindtægter tilbageføres til husholdninger som lump-sum skattelettelser. Blå impuls-responser viser en kørsel hvor de ekstra skatteindtægter ved det øgede arbejdsudbud ikke tilbageføres til den private sektor og heller ikke bruges på øgede offentlige udgifter.